

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

PODKARPACIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Załącznik do Uchwały Nr 127 / 2840 / 12
Zarządu Województwa Podkarpackiego
w Rzeszowie
z dnia 27 marca 2012 r.

Institucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym
Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013

Informacja roczna w zakresie ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 za rok 2011

Rzeszów, marzec 2012 r.

Wprowadzenie

Obowiązek sporządzenia *Informacji rocznej w zakresie ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 za rok 2011* (Informacja roczna) wynika z wytycznych nr 6 Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie ewaluacji programów operacyjnych na lata 2007-2013 z 30 maja 2007r. (wytyczne nr 6 MRR) oraz z dokumentów przygotowanych przez Instytucję Zarządzającą Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 (IZ RPO WP), regulujących procedury realizacji systemu ewaluacji na poziomie Programu. Na podstawie *Informacji rocznej* prowadzone jest monitorowanie realizacji ewaluacji w ramach RPO WP.

Działania w zakresie realizacji procesu ewaluacji Programu podejmowane w 2011r. realizowane były w oparciu o zapisy *Okresowego planu ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 na rok 2011* (OPE).

W tym okresie IZ RPO WP zaplanowała przeprowadzenie czterech badań ewaluacyjnych zapisanych w OPE. Ostatecznie zrealizowano trzy z nich: *Ewaluacja działań informacyjno-promocyjnych podejmowanych w ramach RPO Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013*, *Znaczenie interwencji RPO Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 w obszarze infrastruktury ochrony środowiska* oraz *Rola instrumentów inżynierii finansowej w zaspokajaniu potrzeb finansowych przedsiębiorstw w województwie podkarpackim*. Ewaluacja pn. *Ocena systemu realizacji RPO Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 w zakresie projektów „z luką finansową”*, została przeniesiona do realizacji w 2012r.

Ponadto zakończono realizację ewaluacji wewnętrznej pn. *Aktywność beneficjentów w ubieganiu się o dofinansowanie projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013*, ujętej w OPE na rok 2010.

Niniejszy dokument zawiera informacje nt. przeprowadzonych badań ewaluacyjnych, wdrożonych rekomendacji oraz podjętych działań w zakresie budowy potencjału ewaluacyjnego w 2011r. Większość tych działań sfinansowano z Pomocy technicznej RPO WP w ramach projektu *Wsparcie monitorowania, ewaluacji oraz systemu informowania o nieprawidłowościach RPO WP w roku 2011* o łącznej wartości 272 039,10 PLN.

I. Informacje dotyczące zrealizowanych badań ewaluacyjnych

Informacje nt. badań ewaluacyjnych oraz stanu wdrożenia rekomendacji w 2011r. ujęto w poniższej tabeli¹. Ponadto informacje nt. wdrażania rekomendacji kluczowych przedstawiono w załączniku nr 1, zgodnie z założeniami *Zintegrowanego Systemu Zarządzania Wnioskami i Rekomendacjami*.

¹ W tabeli uwzględniono rekomendacje, które są realizowane na bieżąco, przez cały okres realizacji RPO WP oraz zostały wdrożone w 2011r.

STAN WDRAŻANIA REKOMENDACJI W 2011 ROKU

l.p.	Nazwa instytucji inicjującej ewaluację	Nazwa badania	Koszt badania (PLN)	Termin realizacji	Nazwa wykonawcy badania	Wdrożone rekomendacje/ Ocena użyteczności rekomendacji	Uwagi
1.	IZ RPO WP	Analiza aktywności samorządów gminnych i powiatowych województwa podkarpackiego w wykorzystywaniu funduszy strukturalnych	58 194	7.06. – 10.10.2008	Agrotec Polska Sp. z o.o.	<p>Należy wprowadzić, – jako wymaganie systemowe – obowiązek gromadzenia informacji zwrotnej od Beneficjentów we wszystkich działaniach <i>Planu komunikacji RPO WP</i>, które stwarzają taką możliwość: punkty informacyjne, konferencje, strona internetowa itp. Informacją zwrotną może być m.in. analiza pytań i problemów zgłaszanych przez Beneficjentów, standaryzowane kwestionariusze, z którymi można zwracać się do Beneficjentów, notatki pracowników na temat opinii i oczekiwań Beneficjentów, z którymi się stykają w swojej pracy. Proponujemy również wprowadzenie do ramowych harmonogramów działań <i>Planu komunikacji RPO WP</i> badań potrzeb informacyjnych, potrzeb szkoleniowych i opinii na temat wdrażania RPO WP, jako osobnych zadań.</p> <p><u>Sposób wdrażania rekomendacji:</u> IZ RPO WP na bieżąco gromadzi informacje zwrotne, od interesariuszy, pozyskiwane za pośrednictwem ankiet służących ocenie poziomu obsługi beneficjenta, przeprowadzanych po kontakcie pracowników z potencjalnymi beneficjentami (telefonicznie, bezpośrednia rozmowa, skrzynka pocztowa). Informacje te opracowywane są w formie zestawień w celu przygotowania zbiorczego sprawozdania z działań informacyjno-promocyjnych, w ramach sprawozdań okresowych i rocznych z realizacji RPO WP. Ponadto informacje zwrotne podlegają analizie w celu opracowania planów usprawnienia prowadzonych działań.</p> <p>Dodatkowo, zgodnie z zapisami <i>Planu komunikacji RPO WP</i>, w zależności od celu ewaluacji, okresu, w którym jest ona przeprowadzana oraz badanego obszaru przez cały okres realizacji Programu wykorzystywane będą najbardziej adekwatne metody i techniki tj. wywiady indywidualne</p>	<p>Informacje nt. wdrożonych rekomendacji/ oceny użyteczności rekomendacji zostały opracowane na podstawie uchwały nr 151/2734/08 Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 26 listopada 2008r. w sprawie zakresu i sposobu wykorzystania rekomendacji badania ewaluacyjnego „Analiza aktywności samorządów gminnych i powiatowych województwa podkarpackiego w wykorzystywaniu funduszy</p>

					<p>i grupowe, sondaże, obserwacje, analizy studiów przypadku.</p> <p>Rekomendacja realizowana na bieżąco. <u>Status rekomendacji:</u> bardzo istotna.</p> <p>Należy – niezależnie od szkoleń z zakresu komunikacji społecznej dla przedstawicieli samorządu – promować rozwiązania sprzyjające jawności procesów decyzyjnych w zakresie środków unijnych: publikowanie informacji o podejmowanych działaniach i ich rezultatach, wykorzystanie mediów lokalnych i regionalnych dla informowania obywateli, konsultacje społeczne w przypadku aktualizacji strategii, udział samorządów w ogólnopolskich programach antykorupcyjnych, wymuszających przyjmowanie podwyższonych standardów przejrzystości życia publicznego.</p> <p>Jako przykłady dobrej praktyki należy promować formy partnerstwa terytorialnego, grupujące podmioty z sektora publicznego, prywatnego i pozarządowego.</p> <p><u>Sposób wdrażania rekomendacji:</u> Promocja rozwiązań sprzyjających jawności procesów decyzyjnych w ramach RPO WP realizowana jest poprzez bieżące udostępnianie opinii publicznej informacji nt. stanu wdrażania Programu. Upowszechnianie korzyści płynących z członkostwa Polski, w tym województwa podkarpackiego w Unii Europejskiej (UE) oraz wykorzystania środków unijnych w ramach RPO WP jest jednym z celów szczegółowych <i>Planu komunikacji RPO WP</i>. Głównym kanałem informacyjnym jest strona internetowa IZ RPO WP www.rpo.podkarpackie.pl, w ramach, której funkcjonują tematyczne zakładki zapewniające przejrzystość użytkowania. Klarowność strony, pod kątem jej użytkowania przez potencjalnych beneficjentów, zapewnia także podział informacji o naborach, wynikach oceny oraz dokumentach niezbędnych do właściwego opracowania i realizacji projektów w ramach I osi priorytetowej oraz osi priorytetowych II-VII RPO WP.</p> <p>Ponadto w 2011r., w celu upowszechnienia informacji nt. postępów w realizacji RPO WP, wykorzystano także inne narzędzia komunikacji tj. wyjazdy studyjne dla przedstawicieli</p>	strukturalnych”.
--	--	--	--	--	---	------------------

					<p>mediów regionalnych, jak również prezentacje podczas spotkań i konferencji.</p> <p>Promocja jawności procesów decyzyjnych następuje także poprzez angażowanie w realizację RPO WP partnerów społeczno – gospodarczych, w zależności od wykonywanej profesji oraz aktualnych potrzeb. W realizacji tej praktyki szczególne znaczenie ma udział partnerów w Komitecie Monitorującym RPO WP. W ramach prac Komitetu uczestniczą w najważniejszych decyzjach dot. RPO WP, w tym przede wszystkim w zakresie kryteriów wyboru projektów oraz monitorowaniu realizacji Programu.</p> <p>Rekomendacja realizowana na bieżąco. <u>Status rekomendacji:</u> istotna.</p> <p>Należy wprowadzić obowiązek szczegółowych uzasadnień odnośnie całości karty oceny projektu, ze szczególnym uwzględnieniem wrażliwego obszaru, jakim jest punktacja Zarządu. Uzasadnienia powinny być dostępne na żądanie Beneficjentów, a uzasadnienia Zarządu obowiązkowo publikowane na stronie internetowej UMWP.</p> <p><u>Sposób wdrażania rekomendacji:</u> Wnioskodawca każdorazowo informowany jest drogą pisemną o wynikach oceny formalnej, oceny merytorycznej oraz o wyborze projektu do dofinansowania. W przypadku negatywnego wyniku oceny beneficjenci otrzymują uzasadnienie tej decyzji. Ponadto wyniki oceny formalnej, listy projektów po ocenie merytorycznej oraz listy projektów wybranych do dofinansowania przez Zarząd Województwa Podkarpackiego i listy rezerwowej, (jeżeli taki wybór zostanie dokonany) publikowane są na stronie internetowej IZ RPO WP.</p> <p>Rekomendacja realizowana przez cały okres realizacji RPO WP. <u>Status rekomendacji:</u> istotna.</p>	
--	--	--	--	--	---	--

I.p.	Nazwa instytucji inicjującej ewaluację	Nazwa badania	Koszt badania (PLN)	Termin realizacji	Nazwa wykonawcy badania	Wdrożone rekomendacje/ Ocena użyteczności rekomendacji	Uwagi
2.	IZ RPO WP	Analiza systemu zarządzania i kontroli Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013	55 815	26.09. – 19.12.2008	Konsorcjum złożone z Grupy Gumułka – Kancelaria Prawa Finansowego Sp. z o.o. oraz Grupy Gumułka Sp. z o.o.	<p>Rekomendacja wzrostu poziomu zatrudnienia w IZ RPO WP, szczególnie w oddziałach wyboru projektów (zgodnie z zakładanymi planami zatrudnienia zapisanymi m.in. w IW IZ RPO WP).</p> <p><u>Sposób wdrażania rekomendacji:</u> Departament Organizacyjny podejmuje wszelkie działania, aby zapewnić warunki niezbędne do zwiększenia poziomu zatrudnienia w ramach IZ RPO WP do poziomu wskazanego w Opisie Systemu Zarządzania i Kontroli dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 i IW IZ RPO WP. Zatrudnienie postępuje w tempie wskazanym przez departamenty zaangażowane w realizację Programu, w ramach możliwości lokalowych Urzędu.</p> <p>Rekomendacja realizowana na bieżąco. Status rekomendacji: bardzo istotna.</p>	Informacje nt. wdrożonych rekomendacji/ oceny użyteczności rekomendacji zostały opracowane na podstawie uchwały nr 174/3181/09 Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 25 lutego 2009r. w sprawie zakresu i sposobu wykorzystania rekomendacji badania ewaluacyjnego „Analiza systemu zarządzania i kontroli Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013”.
I.p.	Nazwa instytucji inicjującej ewaluację	Nazwa badania	Koszt badania (PLN)	Termin realizacji	Nazwa wykonawcy badania	Wdrożone rekomendacje/ Ocena użyteczności rekomendacji	Uwagi
3.	IZ RPO WP	Ocena naborów przeprowadzony	94 008, 32	28.08 – 21.12.2009	InfoAudit Sp. z o.o. we	Zmiana docelowej wartości wskaźnika <i>Liczba projektów zrealizowanych w ramach osi priorytetowej</i> – proponowane	Informacje nt. wdrożonych

		<p>ch w 2008 roku i zakładanego wpływu ich efektów na realizację celów RPO WP</p>			<p>współpracy z Wrocławską Agencją Rozwoju Regionalnego S.A.</p>	<p>wartości wskaźnika: w roku 2010 – 35; w roku 2013 – 55; w roku 2015 – 75.</p> <p><u>Sposób wdrażania rekomendacji:</u> IZ RPO WP ponownie zweryfikowała i oszacowała wartości niniejszego wskaźnika. MRR pismem znak: DKR-IX-8260-(9)-32-AnD/PIM10 z dnia 23 czerwca 2010r. zasugerowało wstrzymanie wprowadzenia zmian do zapisów RPO WP, do czasu przeprowadzenia w 2011r. przeglądu wszystkich programów operacyjnych. Pozytywne rozpatrzenie przez KE wniosku o dokonanie przeglądu RPO WP nastąpiło decyzją nr K(2011)9881 z dnia 21 grudnia 2011r. (notyfikacja 23.12.2011r.)</p> <p>Rekomendacja wdrożona w całości. Termin realizacji: IV kw. 2011r. <u>Status rekomendacji:</u> bardzo istotna.</p> <hr/> <p>Zmiana docelowej wartości wskaźnika <i>Liczba pracowników, których wynagrodzenia są refundowane w ramach pomocy technicznej</i> – proponowane wartości wskaźnika: w roku 2010 – 185; w roku 2013 – 222; w roku 2015 – 222.</p> <p><u>Sposób wdrażania rekomendacji:</u> IZ RPO WP ponownie zweryfikowała i oszacowała wartości niniejszego wskaźnika. MRR pismem znak: DKR-IX-8260-(9)-32-AnD/PIM10 z dnia 23 czerwca 2010r. zasugerowało wstrzymanie wprowadzenia zmian do zapisów RPO WP, do czasu przeprowadzenia w 2011r. przeglądu wszystkich programów operacyjnych. Pozytywne rozpatrzenie przez KE wniosku o dokonanie przeglądu RPO WP nastąpiło decyzją nr K(2011)9881 z dnia 21 grudnia 2011r. (notyfikacja 23.12.2011r.)</p> <p>Rekomendacja wdrożona w całości. Termin realizacji: IV kw. 2011r. <u>Status rekomendacji:</u> bardzo istotna.</p> <hr/> <p>Zmiana docelowej wartości wskaźnika <i>Liczba szkoleń i konferencji dla beneficjentów Programu</i> – proponowane wartości wskaźnika: w roku 2010 – 75; w roku 2013 – 175;</p>	<p>rekomendacji/oceny użyteczności rekomendacji zostały opracowane na podstawie uchwały nr 253/4894/10 Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 2 lutego 2010 r. w sprawie zakresu i sposobu wykorzystania rekomendacji badania ewaluacyjnego „Ocena naborów przeprowadzonych w 2008 roku i zakładanego wpływu ich efektów na realizację celów RPO WP”.</p>
--	--	---	--	--	--	---	--

						<p>w roku 2015 – 228.</p> <p><u>Sposób wdrażania rekomendacji:</u> IZ RPO WP ponownie zweryfikowała i oszacowała wartości niniejszego wskaźnika. MRR pismem znak: DKR-IX-8260-(9)-32-AnD/PIM10 z dnia 23 czerwca 2010r. zasugerowało wstrzymanie wprowadzenia zmian do zapisów RPO WP, do czasu przeprowadzenia w 2011r. przeglądu wszystkich programów operacyjnych. Pozytywne rozpatrzenie przez KE wniosku o dokonanie przeglądu RPO WP nastąpiło decyzją nr K(2011)9881 z dnia 21 grudnia 2011r. (notyfikacja 23.12.2011r.)</p> <p>Rekomendacja wdrożona w całości. Termin realizacji: IV kw. 2011r. <u>Status rekomendacji:</u> bardzo istotna.</p>	
I.p.	Nazwa instytucji inicjującej ewaluację	Nazwa badania	Koszt badania (PLN)	Termin realizacji	Nazwa wykonawcy badania	Wdrożone rekomendacje/ Ocena użyteczności rekomendacji	Uwagi
4.	IZ RPO WP	System wskaźników Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013	82 960	15.04 – 15.09.2010	PSDB Sp. z o.o.	<p>Należy dokonać drobnych korekt wskaźników zgodnie z załącznikiem do raportu.</p> <p><u>Sposób wdrażania rekomendacji:</u> Modyfikacja wskaźników na poziomie działania, zgodnie z załącznikiem do raportu z badania. Przewidywany efekt: Zapewnienie wymogu monitorowania postępu rzeczowego realizacji projektu za pomocą wszystkich adekwatnych wskaźników kluczowych Komisji Europejskiej.</p> <p>Rekomendacja wdrożona w całości. Szczegółowy zakres rekomendacji do wdrożenia, zawartych w macierzach analizy wskaźników zostanie określony w toku prac nad zmianą dokumentów programowych oraz dokumentacji projektowej w planowanych naborach wniosków. Termin realizacji: I – II kw. 2011 r. (z chwilą renegocjacji Programu). <u>Status rekomendacji:</u> istotna.</p>	Informacje nt. wdrożonych rekomendacji/ oceny użyteczności rekomendacji zostały opracowane na podstawie uchwały Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 12 listopada 2010r. w sprawie przyjęcia Tabeli wdrażania rekomendacji

					<p>Podczas analizy kompletności i spójności zestawu wskaźników w macierzach wykazano wiele takich nieścisłości, co do których zarekomendowano stosowne zmiany polegające na dodawaniu brakujących wskaźników.</p> <p><u>Sposób wdrażania rekomendacji:</u> Dodanie wskaźników w odpowiednich tabelach działań/ osi priorytetowych w RPO WP i Szczegółowym Opisie Priorytetów (w oparciu o macierz celów stanowiącą załącznik do raportu). Przewidywany efekt: Opisanie celów działań i osi priorytetowych przez kompletny zestaw wskaźników. Np. na poziomie działania 1.1. oraz osi I RPO WP DWP rozważyć dodanie dwóch nowych wskaźników produktu: - <i>Liczba wspartych funduszy pożyczkowych (szt.)</i> (tożsamy ze wskaźnikiem kluczowym: P.5.8.1) - <i>Liczba wspartych funduszy poręczeniowych (szt.)</i> (tożsamy ze wskaźnikiem kluczowym: P.5.8.2) oraz dwóch nowych wskaźników rezultatu: - <i>Wartość pożyczek udzielonych przedsiębiorcom z sektora MŚP (PLN)</i> (tożsamy ze wskaźnikiem kluczowym: R.5.8.2), - <i>Wartość poręczeń udzielonych przedsiębiorcom z sektora MŚP (PLN)</i> (tożsamy ze wskaźnikiem kluczowym: R.5.8.4).</p> <p>Rekomendacja wdrożona w całości. Szczegółowy zakres rekomendacji do wdrożenia, zawartych w macierzach analizy wskaźników zostanie określony w toku prac nad zmianą dokumentów programowych. Termin realizacji: I – II kw. 2011r. (z chwilą renowacji Programu). Status rekomendacji: bardzo istotna.</p>	badania ewaluacyjnego.
					<p>Zaproponowano stosowne modyfikacje poziomu wskaźników (zwiększenie lub zmniejszenie), a także – w możliwych przypadkach – ogłoszenie dedykowanych konkursów (gdzie została alokacja, a pozostałe wskaźniki zostały osiągnięte lub przekroczone). Niestety, ponieważ wskaźniki z poziomu działań są tożsame ze wskaźnikami z poziomu osi priorytetowych (RPO WP) konieczna będzie renowacja Programu. W większości</p>	

						<p>przypadków można będzie jednak stawiać argumenty, że niektóre wskaźniki nie zostały osiągnięte, ponieważ inne – zostały znacznie przekroczone.</p> <p><u>Sposób wdrażania rekomendacji:</u> Renegocjacja RPO WP. Zmiana Szczegółowego Opisu Priorytetów RPO WP. Przewidywany efekt: Dostosowanie poziomu wskaźników z poziomu działania i osi priorytetowych do rzeczywistych wartości oszacowanych na koniec roku 2015.</p> <p>Rekomendacja wdrożona w całości. Szczegółowy zakres rekomendacji do wdrożenia, zawartych w macierzach analizy wskaźników zostanie określony w toku prac nad zmianą dokumentów programowych. Termin realizacji: I – II kw. 2011r. (z chwilą renegocjacji Programu). Status rekomendacji: bardzo istotna.</p>	
I.p.	Nazwa instytucji inicjującej ewaluację	Nazwa badania	Koszt badania (PLN)	Termin realizacji	Nazwa wykonawcy badania	Wdrożone rekomendacje/ Ocena użyteczności rekomendacji	Uwagi
5.	IZ RPO WP	Ewaluacja działań informacyjno-promocyjnych podejmowanych w ramach RPO Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013	105 411	22.02 – 17.06.2011	Agrotec Polska Sp. z o.o.	<p>Maile zawierające wklejone fragmenty materiałów informacyjnych powinny sprawiać wrażenie jednolitych tekstów. Mail taki powinien być możliwie jak najbardziej atrakcyjny wizualnie, spójny i dający gwarancję, że jest odpowiedzią na indywidualne potrzeby pytającego.</p> <p><u>Sposób wdrażania rekomendacji:</u> Odpowiednia zmiana sposobu pisania maili. Przewidywany efekt: Poprawi to w tej drobnej kwestii obsługę klienta przez PI.</p> <p>Rekomendacja wdrożona w całości. Konsultanci Sieci Punktów Informacyjnych zostali przeszkoleni i zobowiązani do stosowania indywidualnego podejścia przy udzielaniu odpowiedzi e-mail na zapytanie konkretnego klienta oraz przestrzegania nw. zasad sporządzania korespondencji. Gotowe fragmenty tekstów</p>	Informacje nt. wdrożonych rekomendacji/ oceny użyteczności rekomendacji zostały opracowane na podstawie uchwały 66/1432/11 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 9 sierpnia 2011r. w sprawie

					<p>zewnątrznych, np. wytycznych, materiałów informacyjnych i innych, jako cytaty będą w naturalny sposób wkomponowywane w treść e-maila, tak aby odpowiedź kierowana do odbiorców była ustosunkowaniem się do jego zapytania, a nie stanowiła wyłącznie kompilacji cytatów.</p>	<p>przyjęcia Tabeli wdrażania rekomendacji badania ewaluacyjnego.</p>
					<p>Bardziej wyeksponować hasło znajdujące się w górnej części po lewej stronie – Inwestujemy w rozwój województwa podkarpackiego (należy je nieco powiększyć).</p> <p><u>Sposób wdrażania rekomendacji:</u> Odpowiednia zmiana witryny. Przewidywany efekt: W połączeniu z wyświetlanymi zdjęciami będzie stanowić znakomite źródło promocji dotychczasowych efektów RPO WP.</p> <p>Rekomendacja wdrożona w całości. Logo z hasłem promocyjnym programu zostało bardziej wyeksponowane. Termin realizacji: III kw. 2011 <u>Status rekomendacji:</u> istotna.</p>	

II. Informacje na temat działań związanych z rozwojem potencjału ewaluacyjnego w roku 2011

W ramach rozwoju potencjału ewaluacyjnego w 2011 roku Jednostka Ewaluacyjna Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 (JE RPO WP) podejmowała działania w ramach następujących obszarów:

- 1) Koordynacja procesu ewaluacji.
- 2) Rozpowszechnianie wiedzy i informacji nt. ewaluacji.
- 3) Współpraca z podmiotami zewnętrznymi.

1) Koordynacja procesu ewaluacji

a) Dokumenty ewaluacyjne

Uchwałą nr 35/625/11 Zarządu Województwa Podkarpackiego (ZWP) z dnia 30 marca 2011r. została zatwierdzona *Informacja roczna w zakresie ewaluacji RPO WP na lata 2007-2013 za rok 2010*, a następnie zgodnie z wymogami wytycznych nr 6 MRR przekazana do Krajowej Jednostki Oceny (KJO) pismem z dnia 31 marca 2011r. W dniu 30 sierpnia 2011r. ZWP uchwałą nr 72/1588/11 przyjął zaktualizowany *Okresowy plan ewaluacji RPO WP na rok 2011*. Zmiana OPE podyktowana była przede wszystkim uwzględnieniem uwagi KJO zgłoszonej do treści koncepcji badania ewaluacyjnego pn. *Analiza dochodowości projektów dla projektów „z luką finansową”*, kwestionującej charakter ewaluacji tego badania. Rozszerzono zakres przedmiotowego badania ewaluacyjnego o ocenę funkcjonujących w ramach RPO WP założeń proceduralnych dot. projektów generujących dochód, co jednocześnie skutkowało zmianą tematu badania na *Ocena systemu realizacji RPO Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 w zakresie projektów „z luką finansową”*. Ponadto uchwałą nr 101/2341/11 ZWP z dnia 20 grudnia 2011r. przyjął *Okresowy plan ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 na rok 2012*. Zgodnie z zapisami wytycznych nr 6 MRR OPE został przekazany do KJO w dniu 22 grudnia 2011r.

Ponadto JE RPO WP we wrześniu 2011r. opracowała *Raport nt. stanu wdrażania rekomendacji z badań ewaluacyjnych zrealizowanych w ramach RPO WP*, na postawie którego Komitet Monitorujący RPO WP oraz Grupa sterująca procesem ewaluacji RPO WP (GSE) monitorują proces wykorzystania rekomendacji sformułowanych w raportach ewaluacyjnych.

b) Szkolenia, warsztaty, konferencje

Zarówno przedstawiciele JE RPO WP, jak i osoby zaangażowane w ewaluację Programu podnosiły swoje kwalifikacje poprzez udział w spotkaniach, warsztatach oraz konferencjach organizowanych przez KJO oraz inne instytucje i podmioty zajmujące się problematyką ewaluacji w ramach funduszy unijnych. Dodatkowo osoby te uczestniczyły w szkoleniach zewnętrznych oraz wewnętrznych, których tematyka przyczyniła się do pogłębienia znajomości zagadnienia oraz precyzyjnej realizacji procesu ewaluacji RPO WP.

2) Rozpowszechnianie wiedzy i informacji nt. ewaluacji

a) IV Regionalna Konferencja Ewaluacyjna – Rzeszów 2011

W dniach 17 - 18 listopada 2011r. odbyła się *IV Regionalna Konferencja Ewaluacyjna – Rzeszów 2011* pod patronatem Polskiego Towarzystwa Ewaluacyjnego (PTE). Pierwszego dnia konferencji, w sesji plenarnej, uczestniczyli m.in. przedstawiciele administracji

samorządowej, szkół wyższych, prywatnych firm oraz osoby zainteresowane zagadnieniem ewaluacji. Prelegenci przedstawili m.in.:

- standardy ewaluacji PTE,
- rolę ewaluacji ex- ante w planowaniu rozwoju przestrzeni miejskiej,
- efekty wdrażania RPO WP na podstawie danych monitoringowych oraz wyników badań ewaluacyjnych,
- wyniki badania pn. *Ewaluacja działań informacyjno-promocyjnych realizowanych w ramach RPO Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013*,
- wykorzystanie zasobów informacyjnych Małopolskiego Obserwatorium Polityki Rozwoju w zarządzaniu regionem.

Drugiego dnia konferencji, 18 listopada 2011r., odbyło się seminarium przeznaczone dla przedstawicieli Jednostek Ewaluacyjnych RPO oraz członków GSE. Podczas spotkania omówiono praktyczne aspekty realizacji ewaluacji, w tym m.in. wskazano dobre praktyki w zakresie metodologii badań.

b) Strona internetowa

Na stronie internetowej IZ RPO WP www.rpo.podkarpackie.pl, w zakładce *Ewaluacja* na bieżąco zamieszczano informacje dotyczące postępów w realizacji procesu ewaluacji RPO WP, w tym m.in. dokumenty służące realizacji ewaluacji RPO WP, wyniki badań ewaluacyjnych, informacje nt. wdrożonych rekomendacji, jak również informacje nt. konferencji ewaluacyjnej.

c) Rozpowszechnianie wyników badań ewaluacyjnych

Wyniki zrealizowanych badań ewaluacyjnych zaprezentowano na posiedzeniach Komitetu Monitorującego RPO WP oraz przekazano do KJO, jak i Instytucji Koordynującej Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia. Raporty z badań ewaluacyjnych upublicznione zostały za pośrednictwem strony internetowej IZ RPO WP, jak również wydane w formie publikacji.

3) Współpraca z podmiotami zewnętrznymi

Jednostka Ewaluacyjna RPO WP współpracowała w zakresie ewaluacji z podmiotami zaangażowanymi w proces ewaluacji programów operacyjnych realizowanych w regionie - Instytucją Zarządzającą Programem Operacyjnym Rozwój Polski Wschodniej (IZ PO RPW) oraz Instytucją Pośredniczącą Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (IP PO KL), jak również jednostkami ewaluacyjnymi innych RPO. Współpraca z IZ PO RPW oraz IP PO KL ukierunkowana m.in. na sprawny przepływ informacji pomiędzy powyższymi podmiotami, jak również wymianę doświadczeń przebiegała w głównej mierze w ramach prac GSE. Współpraca z KJO oraz Instytucją Koordynującą Regionalne Programy Operacyjne odbywała się głównie poprzez bieżącą wymianę informacji i doświadczeń oraz uczestnictwo w pracach tematycznych roboczych grup sterujących ewaluacją na poziomie Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia, Grupy Sterującej Ewaluacją PO RPW oraz Grupy Sterującej Ewaluacją kwestii horyzontalnych 16 RPO.

Dodatkowo nawiązaniu współpracy oraz zainteresowaniu tematyką ewaluacji ekspertów zewnętrznych, w tym także regionalnego środowiska akademickiego służyła *IV Regionalna Konferencja Ewaluacyjna – Rzeszów 2011*.

Ponadto IZ RPO WP współpracowała z partnerami społeczno-gospodarczymi w ramach Komitetu Monitorującego RPO WP, w którego gestii leży m.in. monitorowanie procesu ewaluacji Programu.

Załącznik nr 1 do Informacji rocznej w zakresie ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 za rok 2011.

Rekomendacje kluczowe							
Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
1.	Ocena naborów przeprowadzonych w 2008 roku i zakładanego wpływu ich efektów na realizację celów RPO WP	Niedoszacowanie wartości wskaźnika <i>Liczba projektów zrealizowanych w ramach osi priorytetowej.</i> (s.132)	Zmiana docelowej wartości wskaźnika – proponowane wartości wskaźnika: w roku 2010 – 35; w roku 2013 – 55; w roku 2015 – 75. (s.132)	Departament Rozwoju Regionalnego	Zmiana wartości wskaźnika zostanie dokonana zgodnie z procedurami Instrukcji Wykonawczej Zarządzającej RPO WP.	Rekomendacja wdrożona.	IV kwartał 2011r.
2.		Niedoszacowanie wartości wskaźnika <i>Liczba pracowników, których wynagrodzenia są refundowane w ramach pomocy technicznej.</i> (s.133)	Zmiana docelowej wartości wskaźnika – proponowane wartości wskaźnika: w roku 2010 – 185; w roku 2013 – 222; w roku 2015 – 222. (s.133)	Departament Rozwoju Regionalnego	Zmiana wartości wskaźnika zostanie dokonana zgodnie z procedurami Instrukcji Wykonawczej Zarządzającej RPO WP.	Rekomendacja wdrożona.	IV kwartał 2011r.
3.		Niedoszacowanie wartości wskaźnika <i>Liczba szkoleń i konferencji dla beneficjentów Programu.</i> (s.134)	Zmiana docelowej wartości wskaźnika – proponowane wartości wskaźnika: w roku 2010 – 75; w roku 2013 – 175; w roku 2015 – 228. (s.134)	Departament Rozwoju Regionalnego	Zmiana wartości wskaźnika zostanie dokonana zgodnie z procedurami Instrukcji Wykonawczej Zarządzającej RPO WP.	Rekomendacja wdrożona.	IV kwartał 2011r.
4.	System wskaźników Regionalnego Programu Operacyjnego	Analiza systemu wskaźników pokazała, że wiele wskaźników produktu może rejestrować pozorne zmiany zachodzące	Aby uchronić się przed opisywaniem zmian pozornych przez wskaźniki produktu, należy	Institucja Zarządzająca Programem.	Zmiana wniosku o dofinansowanie projektu, ewentualnie dołączenie matrycy logicznej wraz z instrukcją wypełniania.	Rekomendacja do wdrożenia w całości - warunkowo.	Z chwilą rozpoczęcia prac nad nowym okresem

	Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013	w otoczeniu realizacji projektu, jeżeli nie zostaną zestawione z rezultatami. Dotyczy to nie tylko analiz na poziomie Programu, ale również na poziomie samego projektu. (s. 32)	rozpatrywać je łącznie ze wskaźnikami rezultatu. Dotyczy to również poziomu projektu, w którym wnioskodawca powinien opisać cały proces przejścia od działania, poprzez produkt, aż do rezultatu. Takie podejście uchroniłoby przed realizacją działań w projektach, które nie przynoszą oczekiwanych rezultatów. (s. 32)		Przewidywany efekt: Wnioskodawcy uzasadniają związku przyczynowo - skutkowe pomiędzy działaniami a produktami i rezultatami. W łatwiejszy sposób można analizować zasadność pewnych działań w projektach w kontekście ich wpływu na powstające produkty, a szczególnie rezultaty.	Szczegółowy zakres rekomendacji do wdrożenia zostanie określony w toku prac nad nowym okresem programowania	programowania.
5.		Wszystkie wskaźniki rezultatu, opierające się na liczeniu wartości po zrealizowaniu projektu są narażone na częściowe badanie efektów pozornych. Ich oddzielenie nie jest jednak możliwe bez przeprowadzania specjalistycznych badań (tj. symulacji, badania grupy kontrolnej itp.), bowiem projekt funkcjonuje w otoczeniu dynamicznym i zmiennym, w którym wiele czynników oddziałuje na efekty funkcjonowania danej instytucji. Beneficjenci często zawyżają wielkość wskaźników rezultatu, aby	Warto zastanowić się nad zmianą stosunku beneficjentów do wskaźników rezultatu tak, aby nie zależało im na wykazywaniu wartości zawyżonych. Beneficjenci muszą mieć pewność, że od poziomu wykazanych we wniosku wskaźników rezultatu nie zależy ocena ich projektów, a od poziomu osiągnięcia rzeczywistych wskaźników rezultatu – nie będzie uzależnione zmniejszenie dofinansowania,	Instytucja Zarządzająca Programem.	Wyłączenie wskaźników rezultatu z załącznika do umowy o dofinansowanie. Wprowadzenie zapisów do instrukcji wypełnienia wniosków o dofinansowanie i wniosków o płatność, że od wysokości wskaźników rezultatów nie zależy ocena wniosku i nie spowoduje to kar. Przewidywany efekt: Beneficjent musi czuć i mieć pewność, że wykazując rzeczywiste wielkości wskaźników rezultatu, nie narazi się na kary ze strony instytucji wdrażającej.	Rekomendacja do wdrożenia w całości - warunkowo. Szczegółowy zakres rekomendacji do wdrożenia zostanie określony w toku prac nad nowym okresem programowania	Z chwilą rozpoczęcia prac nad nowym okresem programowania.

		uzyskać lepszą ocenę projektu, a później na siłę szukają potwierdzenia osiągnięcia założonych poziomów wskaźników. (s. 33)	zwracanie środków itp. Rekomendację należy traktować jako propozycję zmiany filozofii programowania interwencji publicznej w ramach przyszłej perspektywy finansowej, współfinansowanej z Funduszy Europejskich. (s. 34)				
6.		Mimo, że pozytywnie należy ocenić niewielką liczbę wskaźników na poziomie działania/priorytetu, to jednak sposób ich doboru nie zdał egzaminu. Wskaźniki 'wyższego rzędu' powstały jako pierwsze, a po nich zostały utworzone listy wskaźników dla projektów wykorzystujące wskaźniki 'wyższego rzędu', ale w wielu przypadkach opisujące całkiem inne produkty i rezultaty. Powstało przez to wrażenie, że na poziomie działania/priorytetu znajduje się kilka wskaźników z poziomu projektów, natomiast pozostałe wskaźniki z poziomu projektów nie są agregowane na wyższy poziom (przez co traci się	Podczas analizy kompletności i spójności zestawu wskaźników w macierzach wykazano wiele takich nieścisłości, co do których zarekomendowano stosowne zmiany polegające na dodawaniu brakujących wskaźników. (s. 29)	DRR, DPI, DWP.	<p>Dodanie wskaźników w odpowiednich tabelach działań/osi priorytetowych w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2017 i Szczegółowym Opisie Priorytetów (w oparciu o macierz celów stanowiącą załącznik do raportu).</p> <p>Przewidywany efekt: Opisanie celów działań i osi priorytetowych przez kompletny zestaw wskaźników. Np. na poziomie działania 1.1. oraz osi I RPO WP DWP rozważa dodanie dwóch nowych wskaźników produktu: - <i>Liczba wspartych funduszy pożyczkowych (szt.)</i> (tożsamy ze wskaźnikiem kluczowym: P.5.8.1) - <i>Liczba wspartych funduszy poręczeniowych (szt.)</i> (tożsamy ze wskaźnikiem kluczowym: P.5.8.2) oraz dwóch nowych wskaźników</p>	Rekomendacja wdrożona w całości.	I – II kw. 2011 r. (z chwilą renowacji Programu)

		<p>ich potencjalny wkład w realizację celów działania/ priorytetu). Są przypadki, jak np. w osi I, III, że na poziomie działania nie wiadomo, jakie efekty przyniosły realizowane projekty (a jedynie ile projektów było zrealizowanych). (s. 28)</p>			<p>rezultatu: - <i>Wartość pożyczek udzielonych przedsiębiorcom z sektora MŚP (PLN)</i> (tożsamy ze wskaźnikiem kluczowym: R.5.8.2), - <i>Wartość poręczeń udzielonych przedsiębiorcom z sektora MŚP (PLN)</i> (tożsamy ze wskaźnikiem kluczowym: R.5.8.4).</p>		
7.		<p>Analiza sytuacji społeczno-gospodarczej została przeprowadzona poprawnie, o czym świadczy wykorzystanie niemal wszystkich wskaźników w projektach. Problemy dotyczą jedynie wskaźników dotyczących m.in. monitoringu środowiska i przejść dla zwierząt, przy czym w tym przypadku warto ogłosić ściśle dedykowane tym obszarom konkursy. Generalnie na poziomie Programu określono poprawnie wielkość wskaźników (stosunek alokacji do łącznych efektów). Jedynie rozkład wartości docelowych pomiędzy poszczególne wskaźniki został przeprowadzony niewłaściwie. Świadczy o tym fakt, że połowa wskaźników została przeszacowana, a druga</p>	<p>Zaproponowano stosowne modyfikacje poziomu wskaźników (zwiększenie lub zmniejszenie), a także – w możliwych przypadkach – ogłoszenie dedykowanych konkursów (gdzie została alokacja, a pozostałe wskaźniki zostały osiągnięte lub przekroczone). Niestety, ponieważ wskaźniki z poziomu działań są tożsame ze wskaźnikami z poziomu osi priorytetowych (RPO WP) konieczna będzie renegotjacja Programu. W większości przypadków można będzie jednak stawiać argumenty, że niektóre wskaźniki nie</p>	<p>DRR, DPI, DWP.</p>	<p>Renegocjacja Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013. Zmiana Szczegółowego Opisu Priorytetów RPO WP.</p> <p>Przewidywany efekt: Dostosowanie poziomu wskaźników z poziomu działania i osi priorytetowych do rzeczywistych wartości oszacowanych na koniec roku 2015.</p>	<p>Rekomendacja wdrożona w całości.</p>	<p>I – II kw. 2011 r. (z chwilą renegotjacji Programu).</p>

		połowa niedoszacowana. (s. 47) –	zostały osiągnięte, ponieważ inne – zostały znacznie przekroczone. (s. 58)				
8.	Ewaluacja działań informacyjno-promocyjnych podejmowanych w ramach RPO Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013	Brak diagnozy powoduje, że w Planie Komunikacji nie znajdujemy przesłanek dla doboru grup docelowych, metod i instrumentów komunikacji, a także sprawia trudności na poziomie doboru wskaźników rezultatu. (Rozdz. 3.1, s. 43 i nast.)	Wprowadzenie w przyszłych planach komunikacji (w kolejnym okresie programowania i następnym) rozdziału zawierającego diagnozę sytuacji, w jakiej prowadzone są działania informacyjne i promocyjne, obejmującej regionalny kontekst społeczny (charakterystyka i znaczenie grup docelowych) i komunikacyjny (funkcje grup docelowych) oraz analizę ryzyka. (Rozdz. 3.1, s. 45.)	Instytucja Zarządzająca Programem.	Uwzględnienie prac nad diagnozą warunków procesu komunikacji w programowaniu działań informacyjnych i promocyjnych na lata 2014-2020. Przewidywany efekt: Przyszłe plany komunikacji zyskają na spójności na poziomie celów, doboru grup docelowych, doboru metod i instrumentów komunikacji.	Rekomendacja do wdrożenia w całości. Przygotowanie planu komunikacji zostanie poprzedzone opracowaniem diagnozy, na podstawie której możliwy będzie dobór odpowiednich narzędzi i metod, umożliwiających prowadzenie skutecznej polityki informacyjno – promocyjnej.	Przyszły okres programowania.
9.		Plan komunikacji dość skrótowo odnosi się do kwestii grup docelowych i nie uwzględnia ich wzajemnych relacji oraz funkcji, pomimo, iż możliwość taka została zasugerowana w Strategii Komunikacji FE.	Pogłębienie – w przyszłym okresie programowania i następnym – charakterystyk takich kategorii grup docelowych, jak: ogół społeczeństwa, media, partnerzy społeczni oraz	Instytucja Zarządzająca Programem.	Kwestia ta powinna być wzięta pod uwagę przy planowaniu działań informacyjnych i promocyjnych na przyszłą perspektywę finansową. Przewidywany efekt: Uzyskanie większej skuteczności w kierowaniu przesłania do tych grup, lepsze wykorzystanie ich	Rekomendacja do wdrożenia w całości. Jednym z elementów diagnozy stanu wyjściowego będzie analiza	Przyszły okres programowania.

		(Rozdz.3.1, s. 47 i nast.)	decydenci i liderzy. Charakterystyki powinny wyraźnie odwoływać się do specyfiki regionalnej tych kategorii. (Rozdz.3.1, s. 49)		funkcji pośredników w przekazywaniu informacji.	charakterystyk grup docelowych.	
10.	Rola instrumentów inżynierii finansowej w zaspokajaniu potrzeb finansowych przedsiębiorstw w województwie podkarpackim	Badanie wykazało dość niewielkie zróżnicowanie produktowe oferowanego finansowania zwrotnego. Olbrzymia większość oferowanych pożyczek i poręczeń jest kierowana do szerokich grup przedsiębiorców. Tymczasem prawdopodobnie, szczególnie w przypadku pożyczek, można próbować opracowywać produkty pożyczkowe i poręczeniowe, dostosowane do specyfiki i potrzeb określonych grup klientów. (s.127)	Wobec dość niewielkiego zróżnicowania produktowego oferowanego finansowania zwrotnego, należy podejmować próby (działania takie prowadzą już zresztą poszczególne fundusze) opracowania nowych produktów pożyczkowych i poręczeniowych. Działania te powinny być wspierane przez samorząd województwa. W razie pojawiania się problemów prawnych (dotyczących ograniczeń w wykorzystaniu określonych środków finansowych) należałoby wspierać fundusze w wyjaśnieniu i rozwiązaniu problemów. Ponadto	Institucja Zarządzająca Programem.	Wsparcie doradcze dla funduszy, zaprojektowanie odpowiednich mechanizmów stymulujących fundusze do wprowadzenia nowych produktów w ramach przyszłych działań wspierających fundusze, niezależnie od formy, jaką mogą one przyjmować w przyszłości. Przewidywany efekt: Zwiększenie zróżnicowania produktowego oferty finansowania zwrotnego w regionie i lepsze dopasowanie do potrzeb przedsiębiorców oferty instytucji zapewniających finansowanie dłużne, a także dywersyfikacja ryzyka po stronie dostawców finansowania dłużnego.	Rekomendacja w części do wdrożenia Rekomendacja zostanie uwzględniona przy przygotowywaniu założeń w dokumentach programowych dla perspektywy 2014+.	IV kw. 2013/ przyszły okres programowania.

			<p>kwestia rozwoju nowych produktów finansowych powinna być szczególnie brana pod uwagę przy projektowaniu wsparcia w kolejnym okresie programowania.</p> <p>W szczególności można rozważyć uruchomienie poręczeń, jako wadów, w ramach prawa zamówień publicznych, uruchomienie pożyczek i poręczeń dla nowych grup klientów, nie tylko przedsiębiorców w rozumieniu ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, takich jak podmioty ekonomii społecznej, organizacje pozarządowe, rolnicy, uruchomienie pożyczek i poręczeń, skierowanych do poszczególnych branż, na przykład podmiotów z branży turystycznej i agroturystycznej.</p> <p>Tego typu produkty powinny brać pod uwagę na przykład sezonowość</p>				
--	--	--	--	--	--	--	--

			<p>prowadzonej działalności gospodarczej. (s.130)</p>				
11.	<p>W regionie nie prowadzą działalności żadne fundusze kapitałowe. Choć ich oferta jest skierowana do ograniczonej grupy firm, to uruchomienie takiego finansowania byłoby z całą pewnością korzystne z punktu widzenia konkurencyjności regionu. (s.127)</p>	<p>Należałoby podjąć działania zmierzające do utworzenia w regionie funduszu kapitałowego, idealnie opartego o doświadczenia najlepszych projektów, realizowanych w ramach Działania 3.1 PO IG. Ofertę takiego finansowania można by skierować w pierwszej kolejności do firm współpracujących z przemysłem lotniczym. Dodatkowo należałoby też podjąć działania, zmierzające do zainteresowania województwem podkarpackim funduszy działających w innych regionach, na przykład dokapitalizowanych przez Krajowy Fundusz Kapitałowy. (s. 131)</p>	<p>Instytucja Zarządzająca Programem.</p>	<p>Zaprojektowanie odpowiednich mechanizmów wspierających na kolejny okres programowania, promocja województwa wobec funduszy kapitałowych działających w innych regionach.</p> <p>Przewidywany efekt: Łatwiejszy dostęp do finansowania kapitałowego, dzięki utworzeniu w regionie funduszu kapitałowego, oferującego wejścia kapitałowe firmom o wysokim potencjale rozwojowym, a także przyciągnięciu funduszy działających w innych regionach.</p>	<p>Rekomendacja w części do wdrożenia</p> <p>Rekomendacja zostanie uwzględniona przy przygotowywaniu założeń w dokumentach programowych dla perspektywy 2014+.</p>	<p>IV kw. 2013/ przyszły okres programowania.</p>	
12.	<p>Rozwój bardziej złożonych produktów finansowych wymaga stabilnej polityki</p>	<p>Wobec braku klarownej polityki, dotyczącej wspierania</p>	<p>Departament Wspierania Przedsiębiorcz</p>	<p>Doskonalenie kompetencji pracowników Urzędu, prowadzenie działań badawczych.</p>	<p>Rekomendacja w części do wdrożenia</p>	<p>IV kw. 2012/ przyszły okres</p>	

		<p>państwa i regionu wobec instytucji oferujących instrumenty inżynierii finansowej oraz docelowej wizji ich rozwoju. W obecnym okresie programowania warunek ten jest daleki od spełnienia.</p> <p>(s.129)</p>	<p>instrumentów inżynierii finansowej na poziomie centralnym, należy podjąć działania zmierzające do tworzenia takiej polityki w skali regionalnej. Działania takie powinny obejmować doskonalenie kompetencji niewielkiej grupy pracowników Urzędu Marszałkowskiego (realnie mówimy tutaj o 1-2 osobach), mających się zajmować tą tematyką. Doskonalenie to powinno polegać na uczestnictwie w spotkaniach i szkoleniach organizowanych dla funduszy pożyczkowych i poręczeniowych (np. zjazdach Polskiego Związku Funduszy Pożyczkowych i Krajowego Stowarzyszenia Funduszy Poręczeniowych, czy spotkaniach organizowanych przez Polską Agencję Rozwoju</p>	<p>ości/ Instytucja Zarządzająca Programem.</p>	<p>Przewidywany efekt: Stworzenie na poziomie regionu zasobów wystarczających do prowadzenia aktywnej polityki rozwoju instrumentów inżynierii finansowej i ich dopasowania do potrzeb przedsiębiorców.</p>	<p>Rekomendacja częściowo jest już wdrażana poprzez utworzenie Oddziału instrumentów inżynierii finansowej w Departamencie Wspierania Przedsiębiorczości, który zajmuje się wdrażaniem, kontraktacją, rozliczaniem oraz monitoringiem instrumentów inżynierii finansowej w województwie podkarpackim. Osoby pracujące w ww. Oddziale przez cały czas podnoszą kwalifikacje oraz poziom wiedzy dotyczącej instrumentów inżynierii finansowej.</p>	<p>programowania.</p>
--	--	---	--	---	---	--	-----------------------

			<p>Przedsiębiorczości). Cenną formą takiego doskonalenia mogłyby też być kilkudniowe staże w funduszach pożyczkowych, czy poręczeniowych, prowadzących działalność w regionie, aby zapoznać się ze specyfiką ich codziennej działalności. Jako wysokie celowe należałoby też uznać wizyty u wybranych, najlepszych projektodawców w ramach Działania 3.1 PO IG – sugestie konkretnych instytucji powinno być łatwo uzyskać ze strony przedstawicieli, nadzorującego realizację Działania, Departamentu Wsparcia Instytucji Otoczenia Biznesu PARP - oraz prowadzenie systematycznych badań (w tym koniecznie o charakterze jakościowym) dotyczących popytu określonych grup na instrumenty inżynierii</p>				
--	--	--	---	--	--	--	--

			<p>finansowej. Badania takie (aby minimalizować koszty) mogłyby przybrać na przykład formę 4 zogniskowanych wywiadów pogłębionych, organizowanych okresowo (np. raz na rok) z przedstawicielami mikro i małych przedsiębiorców w poszczególnych subregionach (np. 4 starych województwach). Oddzielny wywiad mógłby być organizowany z przedstawicielami działających w regionie funduszy poręczeńowych, pożyczkowych i (miejmy nadzieję) kapitałowych, nie tylko tych wspartych w ramach RPO WP. Wnioski z wywiadów mogłyby służyć rozwojowi nowych produktów finansowania dłużnego i modyfikacji polityki wspierania dostępu do finansowania na poziomie regionu.</p>				
--	--	--	---	--	--	--	--

13.		<p>Ani fundusze pożyczkowe, ani banki nie dostrzegają realnej konkurencji pomiędzy oboma sektorami. Jednocześnie też bardzo rzadkie są przykłady współpracy, polegające na „przejmowaniu” przez bank rozwijających się klientów funduszu pożyczkowego i wykorzystaniu historii pożyczkowej klientów dla budowania ich wiarygodności. (s.127)</p>	<p>(s.131)</p> <p>Celowe byłoby też zintensyfikowanie współpracy samorządu wojewódzkiego z obecnymi w regionie bankami. Powinno to przyjmować formę okresowych (na przykład raz na kwartał) spotkań z przedstawicielami banków, na których dyskutowano by aktualne tendencje na rynku kredytów gospodarczych i zastanawiano się nad możliwościami i zasadnością ewentualnej interwencji publicznej. Dodatkowo celowe byłoby stymulowanie współpracy banków i funduszy pożyczkowych w formie na przykład uwzględniania historii pożyczkowej przez dany bank, preferencji przy zakładaniu konta dla klienta funduszu pożyczkowego etc. (s.132)</p>	<p>Departament Wspierania Przedsiębiorczości/ Instytucja Zarządzająca Programem.</p>	<p>Organizowanie cyklicznych spotkań z bankami, prowadzenie działań stymulujących współpracę funduszy pożyczkowych z bankami.</p> <p>Przewidywany efekt: Łatwiejszy dostęp do finansowania, dzięki współpracy sektora publicznego, funduszy pożyczkowych oraz sektora bankowego. Stworzenie warunków do płynnego przechodzenia przedsiębiorców pomiędzy sektorem funduszy pożyczkowych i sektorem bankowym.</p>	<p>Rekomendacja do wdrożenia w całości (w zakresie kompetencji Instytucji Zarządzającej RPO).</p> <p>Wraz z rozwojem instrumentów inżynierii finansowej w Polsce, jak również na terenie województwa podkarpackiego IZ RPO będzie próbowała zintensyfikować współpracę samorządu wojewódzkiego z bankami działającymi w regionie.</p>	<p>IV kw. 2012/ przyszły okres programowania</p>
-----	--	--	--	--	---	---	--